

Motion till riksdagen 2010/11:Ju340

av **Margareta Cederfelt och Lars-Arne Staxäng**
(M)

Återfallsfrekvensen för våldtäktsdömda

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att minska återfallsfrekvensen för våldtäktsdömda.

Motivering

De insatser som idag görs inom olika områden och av olika instanser för att minska förekomsten av grövre sexuella brott är inte tillräckliga. Nivåerna på antalet våldtäkter är och har länge varit så pass höga att det nu är angeläget att både vidga perspektivet för och överväga vilka ytterligare åtgärder som kan minska antalet grövre sexuella brott.

Att förebygga, motverka och minska antalet begångna våldtäkter i samhället handlar om mer än enbart traditionell brottsbekämpning. Regeringens arbetsmarknadspolitik, företagandepolitik och skolpolitik är alla viktiga pusselbitar för att minska utanförskapet och minska otrygghet och kriminalitet. Arbetet för att motverka våld mot kvinnor kräver kraftfulla insatser på flera samhällsområden såväl gemensamt som samordnat och långsiktigt.

Under föregående mandatperiod utarbetade och genomförde regeringen en handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. Syftet med planen var att minska, hindra och förebygga våld på olika plan. Handlingsplanen omfattade sex insatsområden och inkluderade 56 åtgärder. Åtgärderna var indelade i områden som exempelvis ökat skydd och stöd till våldsutsatta, stärkt förebyggande arbete, stärkt kvalitet och effektivitet i rättsväsendet och utveckling av insatser riktade till våldsutövare.

På det konkreta planet har exempelvis polisens arbete med att bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck intensifierats.

Fel! Okänt namn på

Insatserna inkluderar utbildning och informationsspridning. Ytterligare insatser handlar om utbildning av personal inom hälso- och sjukvården i syfte att förbättra metoderna för att identifiera utsatta kvinnor och förbättrat omhändertagande av dessa. Även personal inom fritidsverksamhet, socialtjänst och skola erbjuds utbildningar.

För att minska återfallsfrekvensen för våldtäktsdömda, och bryta deras destruktiva beteende kan sexualbrottslingar, förutom själva straffet, även få vård och behandling inom ramen för kriminalvården. I Sverige används ett särskilt program, det så kallade Relations- och samlevnadsprogrammet, ROS-programmet, för behandling av sexualbrottslingar. Programmet bygger på att varje sexualbrottsling ska få hjälp att bearbeta sina så kallade riskfaktorer för att förhindra återfall i brott. Terapin sker både i grupp och i enskilda samtal med psykolog.

Som ytterligare komplement för personer dömda till våldtäkt eller upprepade grova ofredandebrott av sexuell karaktär förekommer hormonmodulerande behandling. Begreppet hormonmodulerande behandling innebär att produktionen av det manliga könshormonet testosteron hos den som behandlas sänks genom olika läkemedelspreparat. I Sverige används oftast cyproteron. Syftet är att minska den sexuella driften för att därmed minska risken för återfall i sexualbrottslighet.

Denna form av behandling är frivillig och ges vanligtvis i kombination med kognitiv behandlingsterapi. Enbart hormonmodulerande behandling utan terapi anses inte fungera som framgångsrik behandlingsmetod.

Runtom i världen förekommer hormonmodulerande behandling i olika former. Ibland rör det sig om en frivillig behandlingsmetod som ett komplement till avtjänandet av straff för sexualbrott. I andra fall rör det sig om en tvångsmetod för att minimera återfallsrisken. Hormonmodulerande behandling av sexualbrottslingar förekommer i flera länder, bland annat i USA, Kanada, Danmark, Norge, Finland, Polen, Nederländerna och Frankrike. Vissa delstater i USA tillämpar hormonmodulerande behandling bland majoriteten av dömda sexualförbrytare, medan länder som till exempel Sverige har valt en mer avvaktande och försiktig väg.

I likhet med annan medicinsk hormonbehandling, oavsett om den är under tvång eller ej, krävs noggranna kontroller tillsammans med uppföljning av behandlingsresultaten. Vid behandling på frivillig grund kan kontrollen försvåras eftersom de dömda sexualbrottslingarna på eget initiativ när de så önskar kan avbryta behandlingen.

Vi anser att domstolar bör ges möjlighet att utdöma hormonmodulerande behandling som en del av straffet för personer dömda för våldtäkt eller för upprepade grova ofredandebrott av sexuell karaktär i syfte att förebygga, motverka och hindra våldtäkter i samhället.

Stockholm den 26 oktober 2010

Margareta Cederfelt (M)

Lars-Arne Staxäng (M)